

**ПРІОРИТЕТНІСТЬ РОЗГЛЯДУ СУДОВИХ СПРАВ ЗА УЧАСТІ ДІТЕЙ
ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРАВОСУДДЯ, ДРУЖНЬОГО ДО ДИТИНИ**

**THE PRIORITY OF CONSIDERATION OF COURT CASES
WITH THE PARTICIPATION OF CHILDREN
AS AN ELEMENT OF CHILD-FRIENDLY JUSTICE**

Стаття присвячена аналізу наукових досліджень, міжнародних стандартів та практики застосування правових норм з питань пріоритетності розгляду справ за участі дітей, на основі якого можна виокремити «пріоритетність», як важливий елемент правосуддя, дружнього до дитини, та навести наукове обґрунтування щодо позитивних рис даного інституту, яке б сприяло його запровадженню в національну практику.

Наголошено, що базові принципи судового тайм-менеджменту орієнтують на те, що обґрунтованість тривалості судового розгляду є надзвичайно важливою та обумовленою суспільними інтересами. Справи не мають розглядатися занадто довго. Водночас, за відповідних обставин, їхній розгляд не має бути занадто швидким, якщо це впливатиме на право користувача на звернення до суду.

Проведено узагальнення, що з метою забезпечення принципів справедливості, доступу до правосуддя, рівності сторін та прозорості підходів до черговості розгляду справ, було доцільно запровадження політики пріоритетного розгляду справ.

Питання застосування обмежених строків та надання пріоритетності розгляду судової справи набувають особливого значення у справах за участі дітей, оскільки потрапляння дитини в сферу дії правосуддя тим чи іншим чином впливає на дитину, формування її майбутньої поведінки, світогляду тощо.

В силу різних причин, питання пріоритетності розгляду справ за участі дітей відходить на другий план, а національна практика свідчить про ігнорування даного елемента правосуддя, дружнього до дитини, що не сприяє захисту прав дитини в цілому.

Відповідні міжнародні договори та практика їх застосування заохочують держави забезпечити пріоритетний розгляд, не виключаючи судовий, справ, які стосуються дітей, що буде сприяти реалізації принципу якнайкращих інтересів дитини.

Національне правозастосування має приклади в реалізації принципу пріоритетності у справах за участі дітей, що забезпечується і за допомогою міжнародних стандартів у сфері правосуддя, дружнього до дитини, але поряд із цим ми маємо ряд, як законодавчих прогалин, так і інших факторів, які впливають швидкість розгляду справ за участі дітей.

Наведене свідчить про необхідність наукового та практичного вдосконалення підходів по реалізації принципу пріоритетності розгляду справ за участі дітей, як важливого елемента правосуддя, дружнього до дитини.

Ключові слова: права дитини, якнайкращі інтереси дитини, правосуддя дружнє до дитини, судовий розгляд, пріоритетність.

The article is devoted to the analysis of scientific research, international standards and the practice of applying legal norms on issues of priority in the consideration of cases with the participation of children, on the basis of which it is possible to single out "priority" as an important element of child-friendly justice and provide a scientific

justification for the positive features of this institution, which would contribute to its introduction into national practice.

It is emphasized that the basic principles of judicial time management focus on the fact that the reasonableness of the duration of the court proceedings is extremely important and determined by public interests. Cases should not be considered for too long. At the same time, in appropriate circumstances, their consideration should not be too fast if this would affect the user's right to appeal to the courts.

It was summarized that in order to ensure the principles of justice, access to justice, equality of parties and transparency of approaches to the order of consideration of cases, it was expedient to introduce a policy of priority consideration of cases.

The issue of the application of limited terms and giving priority to the consideration of a court case acquires special importance in cases involving children, since the entry of a child into the sphere of justice in one way or another affects the child, the formation of his future behavior, worldview, etc.

Due to various reasons, the issue of priority consideration of cases with the participation of children recedes into the background, and the national practice shows that this element of child-friendly justice is ignored, which does not contribute to the protection of children's rights in general.

Relevant international treaties and the practice of their application encourage states to ensure priority consideration, not excluding court, of cases involving children, which will contribute to the realization of the principle of the best interests of the child.

National law enforcement has examples in the implementation of the principle of priority in cases involving children, which is ensured with the help of international standards in the field of child-friendly justice, but along with this we have a number of legislative gaps and other factors that affect the speed of processing cases with the participation of children.

The above indicates the need for scientific and practical improvement of approaches to the implementation of the principle of priority consideration of cases with the participation of children, as an important element of child-friendly justice.

Key words: *child rights, best interests of the child, child-friendly justice, trial, priority.*

Вступ. Правосуддя дружнє до дитини характеризується рядом специфічних ознак, які відрізняють його від правосуддя за участі дорослих, ставлячи дитину в центр уваги та керуючись її якнайкращими інтересами.

В цілому неналежна увага до процесу розвитку дитини, до реалізації її прав та свобод веде до викривленого сприйняття нею навколишнього світу, підміни ідеалів, що може відобразитись у поширенні дитячої злочинності, безпритульності, криміналізації суспільства [1, с. 4].

Важливо, що час є універсальною, базовою категорією в пізнанні дитиною навколишнього світу. Уміння орієнтуватися в часі дає дітям можливість успішної особистості, опанувати різні види діяльності, створює основу для розвитку таких якостей особистості, як організованість, зібраність, цілеспрямованість, точність, необхідних при навчанні в школі й у повсякденному житті [2, с. 16].

Поряд з цим потрапляння дитини в сферу дії правосуддя тим чи іншим чином впливає на дитину, формування її майбутньої поведінки, світогляду тощо.

В методичних матеріалах до тренінгу «Психологічні особливості спілкування з малолітніми / неповнолітніми учасниками судового процесу» звертається увага на те, що проблема залучення дітей у судовий процес є актуальною та такою, що потребує нагального вирішення. Адже дитяча психіка сприймає події зовнішнього світу по-іншому. Й особливо гостро реагує дитина на травмуючі ситуації. Автори переконані, що знання судьями психологічних особливостей малолітніх та неповнолітніх учасників судового процесу буде запорукою ефективного судочинства [3, с. 4].

Важливим в процесі реалізації правосуддя, дружнього до дитини, є врахування часу протягом якого дитина знаходиться у сфері дії правосуддя, вплив його тривалості на дитину і створення передумов якомога меншого перебування дитини в ситуації, що травмує.

Гуйван П.Д. підкреслює, що порушення часових правил щодо розгляду судових справ традиційно є однією з головних вад національного правосуддя. Адже навіть винесення чесного та відповідного обставинам справи вердикту, але з істотним недотриманням розумних строків, становить самостійний вид порушення права особи на справедливий суд [4, с. 145].

У справах за участі дітей питання своєчасного розгляду справи, дотримання строків і необхідність їх зменшення, в порівнянні із загальною системою правосуддя, набуває ключового значення.

На жаль, на сьогодні, в силу різних причин, питання пріоритетності розгляду справ за участі дітей відходить на другий план, а національна практика свідчить про ігнорування даного елементу правосуддя, дружнього до дитини, що не сприяє захисту прав дитини в цілому.

Оцінка стану літератури. Загальним питанням що, пов'язані із строками та своєчасністю правосуддя, була присвячена увага дослідників із різних галузей права. Зокрема це можна прослідкувати із робіт Буги В.В., Буроменського, М.В., Горошко А.А., Дяченко С.В., Зборовської Н.О., Мармазова В.Є., Рабіновича П.М., Куйбіди Р.О. та інших.

Проте такі наукові дослідження в більшій мірі присвячені загальним питанням застосування розумних строків в системі правосуддя і вони не охоплюють питання пріоритетності та строків розгляду справ за участі дітей як окремого елементу правосуддя, дружнього до дитини.

Постановка завдання. Метою та завданням статті є аналіз наукових досліджень, міжнародних стандартів та практики застосування правових норм з питань пріоритетності розгляду справ за участі дітей, на основі якого можна виокремити «пріоритетність», як важливий елемент правосуддя, дружнього до дитини, та навести наукове обґрунтування щодо позитивних рис даного інституту, яке б сприяло його запровадженню в національну практику.

Результати дослідження. Вирішення справи протягом розумного строку є одним із елементів права на справедливий суд, яке гарантовано статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Говорячи про загальний підхід щодо забезпечення гарантій права на справедливий суд Європейський суд з прав людини підкреслив, що вимогою щодо розгляду справи впродовж «розумного строку» у Конвенції підкреслюється важливість правозастосування без відкладень, що можуть зашкодити його ефективності чи правдивості [5]. Розумність тривалості провадження повинна оцінюватися у контексті обставин відповідної справи та з урахуванням таких критеріїв: складність справи, поведінка заявника і відповідних органів державної [6].

Базові принципи судового тайм-менеджменту орієнтують на те, що обґрунтованість тривалості судового розгляду є надзвичайно важливою та обумовленою суспільними інтересами. Справи не мають розглядатися занадто довго. Водночас, за відповідних обставин, їхній розгляд не має бути занадто швидким, якщо це впливатиме на право користувача на звернення до суду. Рішення щодо часу судового розгляду, якщо він не визначається власне діями користувачів, має бути прийняте на неупередженій та об'єктивній основі та відповідати розподілу часу у аналогічних справах. Особливу увагу необхідно приділити відповідності загальної тривалості розгляду, з його початку і до виконання цілей, яких користувачі мали намір досягнути за допомогою судового процесу [7].

Слід погодитись із думкою колишньої судді Верховного Суду Анцупової Т.О., яка підкреслила, що з метою забезпечення принципів справедливості, доступу до правосуддя, рівності сторін та прозорості підходів Верховного Суду до черговості розгляду справ, єдиним можливим виходом із ситуації, що склалася, було запровадження політики пріоритетного розгляду справ. Такий підхід у судовому менеджменті не є принципово новим. Європейський суд з прав людини, маючи проблеми з надмірним накопиченням справ, у 2009 році запровадив зміни до Регламенту та виділив кілька категорій справ залежно від їх пріоритетності [8].

Підходи щодо пріоритетзації можна прослідкувати в організації роботи Міжнародного кримінального суду, який представив низку стратегічних документів. Серед важливих цілей є забезпечення ефективного розслідування та судового переслідування сексуальних і гендерно-зумовлених злочинів і злочинів проти дітей. Це стратегічна ціль №6, виконання якої стане можливим завдяки реалізації орієнтирів: пріоритетність при розгляді сексуальних і гендерно-зумовлених злочинів та злочинів проти дітей. Офіс прокурора надаватиме пріоритет ефективному розслідуванню та судовому переслідуванню злочинів, звертаючи особливу увагу від початкових етапів розслідування до обвинувачення на наявність необхідних фактів та доказів у справі під час розробки опису справи, планів розслідування та стратегії пред'явлення обвинувачень [9].

Ми можемо побачити, що пріоритет розгляду певних категорій справ має місце в роботі міжнародних судових установ, такі спроби здійснюються на національному рівні, а саме питання застосування обмежених строків та надання пріоритетності розгляду судової справи набувають особливого значення у справах за участі дітей.

Джеральдина Ван Бюрен зробила узагальнення про те, що по відношенню до дітей юрисдикції держав-учасниць Конвенції про права дитини справи мають розглядатись «без затримок». Такий самий наголос на швидкості зроблено в статті 10 (2) (b) Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, якою неповнолітнім надається право «в найкоротший строк доставлятися до суду для винесення рішення» і яка, згідно із висновками Комітету з прав людини, є безумовним обов'язком держав-учасниць, а тому не залежить від стану ресурсів держав-учасниць [10, с. 221].

Діти та дорослі сприймають плин часу по-різному. Затягування або відстрочення ухвалення рішення особливо негативно впливає на дітей у процесі їх розвитку. Тому бажано приділяти пріоритетну увагу та завершувати у можливо найкоротші терміни процедури або процеси, що стосуються дітей або позначаються на них. Терміни прийняття рішення повинні, по можливості, відповідати сприйняттю дитиною того, яку користь воно може їй принести, причому слід з розумною періодичністю проводити аналіз прийнятих рішень у міру розвитку дитини та її здатності висловлювати свої погляди. Слід періодично розглядати всі рішення про піклування, лікування, поміщення до дитячого закладу та інші заходи щодо дитини через призму її сприйняття часу та з урахуванням її розвитку здібностей та зростання [11].

Якщо проаналізувати регіональні міжнародні стандарти, також можна побачити підходи, які спрямовані на швидкість правосуддя, дружнього до дитини, і виокремлення пріоритету відповідних справ.

В Керівних принципах Комітету міністрів Ради Європи щодо правосуддя, дружнього до дитини, наголошується, що під час всіх розглядів за участю дітей, принцип актуальності повинен застосовуватися для забезпечення якнайшвидшого реагування та захисту прав та інтересів дитини, при дотриманні верховенства права. У справах, пов'язаних із сімейним правом (наприклад, батьківство, опіка, батьківське викрадення), суди повинні проявляти виняткову старанність для уникнення будь-якого ризику несприятливих наслідків для сімейних відносин [12, с. 28].

Статтею 7 Європейської конвенції про здійснення прав дітей [13] визначено, що під час розгляду справ, що стосуються дитини, судовий орган діє швидко для уникнення будь-яких невинуватих зволікань, а швидке виконання прийнятих рішень повинно бути забезпечене відповідною процедурою.

Європейський парламент, серед іншого закликає держави-члени виділити достатні ресурси для забезпечення розгляду цивільних, адміністративних і сімейних проваджень щодо дітей із повною відповідністю стандартам правосуддя, доброзичливого до дитини, з належною повагою до емоційної та фізичної цілісності дитини, і без невинуватого затримки [14].

Ми можемо прослідкувати закріплення принципу пріоритетності безпосередньо в нормах міжнародного права та позиціях міжнародної спільноти. Поряд з цим важливим в досліджуваному аспекті є досвід міжнародних інституцій по розгляду індивідуальних звернень осіб щодо необґрунтованих втручань в права дитини.

Комітет ООН з прав дитини у своїх міркуваннях по справі «Н.Р. проти Парагваю» [15], яка стосувалась проблеми контакту дитини з батьком, зауважив, що судові процедури, що визначають права по відвідуванню дитини одним із батьків, який проживає окремо, потрібно прискорювати, оскільки втрата часу може мати непоправні наслідки для відносин між ними (пункт 8.7.).

Європейський суд з прав людини у справі «М. та М. проти Хорватії» [16] підкреслив, що неефективне та, зокрема, запізніле проведення провадження щодо опіки може призвести до порушення позитивних зобов'язань за статтею 8 Конвенції (пункт 179). Ця справа справді вимагала більшої оперативності, оскільки вона стосується травмованої дитини, яка через конфліктні стосунки між її батьками зазнала сильного душевного болю, що завершилося самоушкодженням. Однак, здається, національні суди не визнали серйозності та невідкладності ситуації. Зокрема, видається, що вони не розуміли, що перша заявниця сприймала життя з матір'ю як вихід із свого ненадійного становища, а провадження щодо опіки – як засіб досягнення цієї мети. Таким чином, національні суди не усвідомлювали, що затяжний характер цього провадження погіршував тяжке становище першого заявника (пункт 183).

В іншій справі [17] Європейський суд з прав людини вказав, що стосовно зобов'язання держави по виконанню позитивних зобов'язань, стаття 8 Конвенції передбачає право батьків на життя заходів для возз'єднання їх зі своїми дітьми та зобов'язання національних органів влади сприяти такому возз'єднанню. Крім того, Суд раніше вказував, що неефективне та, зокрема, запізніле провадження щодо опіки може призвести до порушення статті 8 Конвенції (пункт 127).

Важливими є висновки Суду про те, що у справах щодо виконання рішень у сфері сімейного права він неодноразово встановлював, що вирішальним є те, чи національні органи влади

вжили всіх необхідних заходів для сприяння виконанню, як це може розумно вимагатись в особливих обставинах кожної з них (пункт 128). У цьому контексті адекватність заходу слід оцінювати за швидкістю його виконання, оскільки плин часу може мати непоправні наслідки для стосунків між дитиною та батьками, які не проживають спільно (пункт 129).

Описані приклади демонструють нам схожі підходи, як Комітету ООН з прав дитини, у випадку реалізації положень Конвенції ООН про права дитини, так і Європейського суду з прав людини, в ситуації дослідження обґрунтованості втручання в права, гарантовані Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Відповідні міжнародні договори та практика їх застосування заохочують держави забезпечити пріоритетний розгляд, не виключаючи судовий, справ, які стосуються дітей, що буде сприяти реалізації принципу якнайкращих інтересів дитини.

В національному правозастосуванні, ще Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ наголошував, що потрібно пам'ятати, що кримінальне провадження щодо неповнолітньої особи має бути здійснено невідкладно і розглянуто в суді першочергово [18].

Одним із прикладів реалізації на практиці принципу пріоритетності розгляду справ за участі дітей є позиція суду першої інстанції, який, з'ясувавши думку учасників судового провадження про те, які докази потрібно дослідити, та порядок їх дослідження, відповідно до частини третьої статті 349 Кримінального процесуального кодексу України вважав за недоцільне досліджувати докази щодо тих обставин, які ніким не оспоруються, оскільки про таке не заперечують всі учасники судового провадження, які пояснили, що правильно розуміють зміст цих обставин, така їх позиція є добровільною, вони розуміють, що будуть позбавлені права оскаржити ці обставини в апеляційному порядку. Суд наголосив, що такий підхід узгоджується з міжнародними стандартами у сфері правосуддя, дружнього до дитини, які орієнтують на те, що будь-яку справу неповнолітнього з самого початку слід вести швидко, не допускаючи будь-яких непотрібних затримок, а швидке здійснення офіційного судочинства у справах неповнолітніх є першочерговим завданням (більш детально див. п.п. 20.1. Мінімальних стандартних правил ООН, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх («Пекінські правила»)). Тому в даних правовідносинах застосування частини третьої статті 349 Кодексу буде відповідати «якнайкращим інтересам дитини» – інтересам неповнолітніх обвинуваченого та потерпілого, оскільки фактичні обставини справи ніким не оспорується [19].

Наведена справа демонструє можливість реалізації на практиці міжнародних стандартів у сфері правосуддя, дружнього до дитини, і надання пріоритету судового розгляду справ за участі дітей.

Аналізуючи практику судового розгляду справ за участі дітей автори «Звіту про результати моніторингу судових процесів в Україні» в аспекті кримінального судочинства зробили узагальнення про те, що на тривалість розгляду справ, зокрема й за участю неповнолітніх, часто негативний вплив мають такі обставини: значне навантаження на суддів; більша кількість учасників процесу – неприємня гомонія із них (необхідність прибуття з іншого міста, захворювання, навіть проходження прокурорами атестації тощо) часто має наслідком відкладення судового засідання або слідчої дії; тривале проведення експертизи, зокрема судово-психіатричної (експертні установи теж перезавантажені, а пріоритету експертизам у таких справах не надають, вони проводяться в порядку загальної черги); не проведено доставлення обвинуваченого із слідчого ізолятора; вихід судді у відставку або припинення повноважень; проблеми з формуванням складу присяжних або їх прибуттям до суду (у разі розгляду справи судом присяжних) [20, с. 43].

У сфері цивільного судочинства було наголошено, що отримані результати щодо дотримання розумних строків розгляду судами суттєво гірші від оцінок спостерігачів, які реалізували програму моніторингу судових засідань у 2017 році. Здебільшого у судових справах, що стосуються інтересів дитини, не дотримуються розумні строки. Більшість призначених судових засідань не відбувається, велика частина справ розглядаються понад півроку, а судові засідання часто починаються із значними затримками [21, с. 40].

Здійснюючи пошук шляхів пріоритетизації судових справ за участі дітей законодавець зробив спробу внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо скорочення строків розгляду судом справ, пов'язаних із захистом прав дітей, та вдосконалення порядку розгляду справ окремого провадження [22]. В пояснювальній записці автори законопроекту наголошували, що необхідність його прийняття зумовлена потребою в забезпеченні захисту прав та інтересів дітей шляхом скорочення процесуальних строків судового розгляду справ, що стосуються усунювання, встановлення опіки, піклування, позбавлення батьківських прав, відібрання дитини від батьків без позбавлення їх батьківських прав, а також вдосконалення порядку розгляду справ

окремого провадження, виключивши положення щодо участі присяжних у процесі їх розгляду. На жаль, в подальшому законопроект було знято з розгляду і питання вдосконалення законодавчого регулювання пріоритетності на даний час зупинилося.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз демонструє нам важливість принципу пріоритетності розгляду судових справ в процесі організації судочинства.

Міжнародні стандарти та практика їх реалізації заохочують закріплення описуваного принципу, недотримання якого може становити необгрунтоване втручання в права людини.

Особливо важливо, що проблема пріоритетності розгляду судових справ, набуває значення в процесі функціонування правосуддя, дружнього до дитини, де швидкість провадження, часові проміжки, відіграють серйозний вплив на дитину, і їх скорочення може стати важливим чинником у реалізації якнайкращих інтересів дитини.

Національне правозастосування має приклади в реалізації принципу пріоритетності у справах за участі дітей, що забезпечується і за допомогою міжнародних стандартів у сфері правосуддя, дружнього до дитини, але поряд із цим ми маємо ряд, як законодавчих прогалин, так і інших факторів, які впливають швидкість розгляду справ за участі дітей.

Наведене свідчить про необхідність наукового та практичного вдосконалення підходів про реалізації принципу пріоритетності розгляду справ за участі дітей, як важливого елементу правосуддя дружнього до дитини.

Список використаних джерел:

1. Опольська Н.М. Права дитини в Україні: монографія, 2-ге видання, перероблене та доповнене. Вінниця: ВНАУ, 2019. 289 с.

2. Бакаленко О. А. Особливості сприйняття часу дітьми різного віку: теоретичний аналіз. Теорія і практика сучасної психології. 2019 р., № 6, Т. 2.С. 15-20. DOI <https://doi.org/10.32840/2663-6026.2019.6-2.3>

3. Савченко Г. В., Маслюк А. М., Фарафонова А. О. Методичні матеріали до тренінгу «Психологічні особливості спілкування з малолітніми / неповнолітніми учасниками судового процесу». Київ : ТОВ «Абріс Прінт», 2020. 40 с.

4. Гуйван П.Д. Розумний строк розгляду справи. Українські законодавчі та правозастосовні реалії. Часопис Київського університету права, 2019/3. С. 144-149. DOI: [10.36695/2219-5521.3.2019.24](https://doi.org/10.36695/2219-5521.3.2019.24)

5. Рішення Європейського суду з прав людини по справі «Н. проти Франції» від 24 жовтня 1989 р., заява № 10073/82. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-57502%22%5D%7D> (дата звернення 14.02.2024).

6. Рішення Європейського суду з прав людини по справі «Радзевіл проти України» від 10 грудня 2019 р., заява № 36600/09. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_e74#Text (дата звернення 14.02.2024).

7. Європейська комісія з ефективності правосуддя (СЕРЕЈ). Керівні принципи судового тайм-менеджменту (2-га редакція), 12 грудня 2014 р. URL: <https://rm.coe.int/revisted-saturn-guidelines-for-judicial-time-management-cerej-2014-16-u/16809ede94> (дата звернення 14.02.2024).

8. Анцупова Т.О. За рішенням – у чергу, або як розглянути десятки тисяч справ у розумні строки. Всеукраїнське професійне юридичне видання. Юридична Газета. №39 (641). URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/sudova-praktika/za-rishennyam--u-chergu-abo-yak-rozglyanuti-desyatki-tisyach-sprav-u-rozumni-stroki.html> (дата звернення 14.02.2024).

9. Огляд стратегічних документів Міжнародного кримінального суду на 2023–2025 роки: порядок денний і перспективи. Юридична газета. №9–10 (767–768). URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/oglyad-strategichnih-dokumentiv-mizhnarodnogo-kriminalnogo-sudu-na-20232025-roki-poryadok-denniy-i-p.html> (дата звернення 14.02.2024).

10. Джеральдіна Ван Бюрен, // Міжнародне право в галузі прав дитини: пер. с англ. Г.Є. Краснокутський; Наук. ред. М.О. Баймуратов. – О.: АО БАХВА, 2006, - 524 с.

11. Зауваження загального порядку Комітету ООН з прав дитини № 14 (2013) «Щодо права дитини на приділення першочергової уваги найкращому забезпеченню її інтересів (пункт 1 статті 3)». URL: https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/TBSearch.aspx?Lang=ru&TreatyID=5&DocTypeID=11 (дата звернення 14.02.2024).

12. Керівні принципи Комітету міністрів Ради Європи щодо правосуддя, дружнього до дитини і пояснювальна записка: прийняті Комітетом Міністрів Ради Європи 17 листопада 2010 р. URL: <https://rm.coe.int/16804c2188> (дата звернення 14.02.2024).

13. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25 січня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_135#Text (дата звернення 14.02.2024).
14. Резолюція Європейського парламенту про захист прав дитини в цивільному, адміністративному та сімейному судочинстві від 5 квітня 2022 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2022:434:FULL&from=EN> (дата звернення 14.02.2024).
15. Міркування Комітету ООН з прав дитини по справі «Н.Р. проти Парагваю» від 3 лютого 2020 р., повідомлення № 030/2017. URL: <http://surl.li/ntunc> (дата звернення 14.02.2024).
16. Рішення Європейського суду з прав людини по справі «М. та М. проти Хорватії» від 3 вересня 2015 р., заява № 10161/13. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22tabview%22:%7B%22document%22%7D%22itemid%22:%7B%22001-156522%22%7D%7D> (дата звернення 14.02.2024).
17. Рішення Європейського суду з прав людини по справі «Еберхард та М. проти Словенії» від 1 грудня 2009 р., заява № 8673/05 та 9733/05. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22prno%22:%7B%228673/05%22%7D%22itemid%22:%7B%22001-118248%22%7D%7D> (дата звернення 14.02.2024).
18. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про практику здійснення судами кримінального провадження щодо неповнолітніх» №223-66/0/4-17 від 16 січня 2017 р. URL: https://zib.com.ua/ua/print/127476-list_vssu_vid_16012017_223-6604-17_pro_praktiku_zdiysnennya_.html (дата звернення 14.02.2024).
19. Вирок Бахмацького районного суду Чернігівської області від 22 грудня 2020 року, єдиний унікальний номер 728/1736/20, номер провадження 1-кп/728/254/20. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/93799921> (дата звернення 14.02.2024).
20. Звіт про результати моніторингу судових процесів в Україні. Стандарти правосуддя, дружнього до дитини, та їх втілення в Україні (кримінальний аспект) // редактор Р. Куйбіда. – 2021. – 126 с.
21. Звіт про результати моніторингу судових процесів в Україні. Стандарти правосуддя, дружнього до дитини, та їх втілення в Україні (некримінальний аспект). // редактор Р. Куйбіда. – 2020. – 85 с.
22. Проект Закону про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо скорочення строків розгляду судом справ, пов'язаних із захистом прав дітей, та вдосконалення порядку розгляду справ окремого провадження, номер, дата реєстрації: 3386 від 24.04.2020. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68658 (дата звернення 14.02.2024).

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2023.6.23>

САЧКО О.В.

РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ЩОДО ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ

REGULATION OF THE LEGAL ACTIVITY OF THE POLICE IN TAKING MEASURES IN CASES OF ADMINISTRATIVE OFFENSES TO ENSURE PUBLIC SAFETY AND ORDER

Наукова стаття присвячена аналізу регулювання правової діяльності поліції у справах про адміністративні правопорушення з метою забезпечення громадської безпеки та порядку. Зокрема, досліджено комплексний підхід до цієї діяльності, який включає аналіз причин вчинення правопорушень, їх попередження та вжиття відповідних заходів у разі їх скоєння. Стаття також розглядає різноманітні заходи, які може застосовувати поліція, такі як попередження, штрафи, позбавлення права

© САЧКО О.В. – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного і кримінального права (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара)